

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

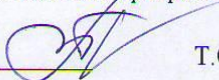

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНЕ ПРАВО
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

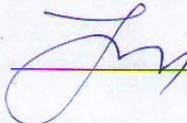
підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
кваліфікація: доктор філософії з права
освітньо-наукова програма «ПРАВО»

Укладач: **Шарая Анна Анатоліївна**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного та господарського права

Погоджено з
Гарантом освітньої програми

Т.О. Коломоєць

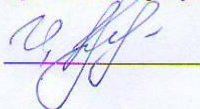
Погоджено з
навчально-методичним відділом

Л.О. Нестеренко

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри адміністративного та
господарського права
Протокол № 1 від " 04 " вересня 2020 р.
Завідувач кафедри

В.К. Колпаков

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету
Протокол № 1 від " 08 " вересня 2020 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету

І.В. Єна

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни
Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	Кількість кредитів – 3	Вибіркова № 1
Спеціальність 081 Право (шифр і назва)	Загальна кількість годин – 90	Рік навчання:
Кваліфікація: доктор філософії з права	Змістових модулів – 4	2 -й
Освітньо-професійна програма 081 Право (назва)		Лекції
		28 год.
Рівень вищої освіти: третій (освітньо- науковий)	Кількість поточних контрольних заходів – 2	Практичні -
		Самостійна робота
		62 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративно-процедурне право» є формування у здобувачів цілісного уявлення про адміністративно-процедурне право та одержання наукових знань щодо сутності, завдань та особливостей адміністративних процедур як одного із напрямів державно-владної діяльності..

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Адміністративно-процедурне право» є:

- вивчення особливостей правового регулювання адміністративних процедур;
- формування навичок роботи з нормативними матеріалами, вміння застосовувати здобуті теоретичні знання у вирішенні практичних питань;
- предмет, методи та принципи курсу «Адміністративно-процедурне право»;
- джерела правового регулювання у сфері адміністративно-процедурного права;
- існуючі системи права, основні концепції охорони та захисту прав людини в діяльності державних органів, їх інститути;
- положення нормативних актів, які регулюють адміністративно-процедурні відносини;
- проблемні питання адміністративно-процедурного права;
- перспективи покращення адміністративно-процедурного права ів;

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

- аргументувати положення і висновки, до яких здобувач дійшов в процесі дослідження, з використанням широкого арсеналу моделей, правил і прийомів юридичного аргументування;
- збирати, аналізувати, систематизувати законодавство, що складає нормативну базу наукового дослідження, виявляти прогалини, суперечності та інші його недоліки, формулювати власні пропозиції, спрямовані на їх подолання.
- набути навички здійснення нормопроектної діяльності та користування юридичною технікою розробки проектів нормативно-правових актів;
- спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та професійної діяльності, в тому числі і на міжнародному рівні, демонструючи системний науковий світогляд та культурний кругозір;
- самостійно ініціювати, організовувати та проводити комплексні правові дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на формування цілісної системи теоретичних і практичних знань щодо організаційних і правових підходів до з'ясування сутності адміністративно-процедурного права.

Міждисциплінарні зв'язки. Місце навчальної дисципліни «Адміністративно-процедурне право» серед юридичних дисциплін визначається її зв'язками як з базовими теоретико-юридичними, так і галузевими юридичними науками. Зокрема, з теорією держави та права, що містить загальні положення правового регулювання суспільних відносин, Конституційним правом України (в частині прав людини, організації державної влади, її діяльності, реалізації права на захист), Цивільним правом України (в частині особистих немайнових прав фізичної особи та захисту цивільних прав), Адміністративним правом, Адміністративним процесом та ін. Зв'язок з іншими юридичними і неюридичними дисциплінами визначається специфікою предмета курсу «Адміністративно-процедурне право».

Отже, «Адміністративно-процедурне право» є синтезуючою дисципліною, яка сприяє комплексному розумінню правової системи України, особливостей діяльності органів державної влади. Вона виконує роль своєрідного узагальнення отриманих знань з галузевих предметів, покликаних сформувати доктора філософії з права.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічна характеристика адміністративно-процедурного права	
Теорія адміністративно-процедурного права: поняття і сутність	- Поняття адміністративно-процедурного права - Дискусія щодо місця адміністративно-процедурного права в системі права - Предмет і метод адміністративно-процедурного права
Гносеологічні аспекти джерел адміністративно-процедурного права	- Поняття джерел адміністративно-процедурного права - Система джерел адміністративно-процедурного права - Законодавство про адміністративну процедуру - Нормопроектна діяльність у сфері адміністративно-процедурного права
Основні доктринальні теорії адміністративної процедури	- Загальнотеоретичні підходи до розуміння юридичних процедур. - Публічна адміністрація. - Поняття, характерні риси адміністративної процедури.
Онтологія принципів адміністративної	- Поняття та значення принципів адміністративної процедури.

процедури	<ul style="list-style-type: none"> - Верховенство права в адміністративній процедурі. - Законність як принцип адміністративної процедури. - Добросовісність і розсудливість у діяльності публічної адміністрації. - Пропорційність і відкритість адміністративної процедури. - Принцип безсторонності та використання повноважень за належною метою. - Своєчасність і розумний строк.
Змістовий модуль 2. Адміністративні процедури	
Теорія класифікації адміністративних процедур	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття і значення класифікації адміністративних процедур - Критерії класифікації адміністративних процедур - Адміністративні процедури за заявою особи щодо забезпечення реалізації її прав і законних інтересів та виконання нею визначених законом обов'язків - Адміністративні процедури за ініціативою адміністративного органу
Учасники адміністративної процедури: доктринальні підходи	<ul style="list-style-type: none"> - Суб'єкт публічного адміністрування як учасник адміністративної процедури. - Повноваження суб'єкта публічного адміністрування. - Приватні особи як учасники адміністративної процедури. - Правосуб'єктність приватної особи. - Права й обов'язки приватної особи. - Представництво інтересів приватної особи. - Особи, які сприяють розгляду справи: свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі.
Теоретичні та практичні засади виокремлення стадій адміністративної процедури	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття стадії. - Початок адміністративної процедури. - Розгляд справи та слухання як стадія адміністративної процедури. - Прийняття адміністративного акта як стадія адміністративної процедури.
Право на звернення до адміністративного органу: праксеологічні засади	<ul style="list-style-type: none"> - Форма заяви - Вимоги до змісту заяви - Порядок подання заяви - Залишення заяви без руху
Змістовий модуль 3. Окремі аспекти адміністративних процедур	
Гносеологія адміністративного оскарження	<ul style="list-style-type: none"> - Право на адміністративне оскарження - Суб'єкт розгляду скарги - Строк подання скарги - Форма та зміст скарги - Порядок подання скарги - Рішення за скаргою
Відкликання або визнання недійсним адміністративного акта: практично-орієнтовані	<ul style="list-style-type: none"> - Загальні умови відкликання або визнання недійсним адміністративного акта - Умови правомірності адміністративного акта - Відкликання правомірного адміністративного акта

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1 Теоретико-методологічна характеристика адміністративно-процедурного права		
1	Теорія адміністративно-процедурного права: поняття і сутність	2
2	Гносеологічні аспекти джерел адміністративно-процедурного права	2
3	Основні доктринальні теорії адміністративної процедури	2
4	Онтологія принципів адміністративної процедури	2
Змістовий модуль 2 Адміністративні процедури		
5	Теорія класифікації адміністративних процедур	2
6	Учасники адміністративної процедури: доктринальні підходи	2
7	Теоретичні та практичні засади виокремлення стадій адміністративної процедури	2
8	Право на звернення до адміністративного органу: праксеологічні засади	2
Змістовий модуль 3 Окремі аспекти адміністративних процедур		
9	Гносеологія адміністративного оскарження	2
10	Відкликання або визнання недійсним адміністративного акта: практично-орієнтовані аспекти	2
11	Особливості виконання адміністративного акта	2
Змістовий модуль 4 Специфіка окремих видів адміністративних процедур		
12	Теоретико-правові засади адміністративних процедур у сфері державної реєстрації	2
13	Адміністративні процедури у сфері доступу до публічної інформації: нормативно-правові особливості	2
14	Адміністративна процедура надання адміністративних послуг	2
Разом		28

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

8.

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1-4	Теоретичне завдання	- Усне опитування і обговорення питань вивченої теми. - Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом.		5

	Практичне завдання	Вимоги до виконання та оформлення: - Моделювання практичних ситуацій. - Складання проектів документів. - Вирішення практичних задач, казусів.		15
Усього за змістові модулі	4			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Теоретичне завдання	<i>передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (має 20 балів) та практичного (має 20 балів).</i>	20 балів - повна відповідь із аргументуванням; 10 балів – часткова вірна відповідь; 0 балів – відсутня відповідь	20
	Практичне завдання		20 балів - повна відповідь із аргументуванням; 10 балів – часткова вірна відповідь; 0 балів – відсутня відповідь	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Підручники, посібники, монографії

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Авт.-упоряд. В. П. Тимощук. Київ: Факт, 2003. 496 с.
2. Адміністративні процедури і адміністративне судочинство в Німеччині. Київ: Німецький фонд міжнар. прав. співробітництва, 2006. 180 с.
3. Картузова І. О. Адміністративно-процедурне право: навч.-метод. посіб. / І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. Одеса: Юрид. літ., 2008. 288 с.
4. Адміністративна процедура : конспект лекцій / І. В. Бойко, О. Т. Зима, О. М. Соловійова ; за заг. ред. І. В. Бойко. Харків : Право, 2017. 132 с.
5. Миколенко О.І. Місце адміністративного процедурного права в системі юридичних знань та системі права України : автореф. дис ... д-ра юрид. наук. 12.00.07 : Запоріжжя, 2011. 40 с.
6. Коломоєць Т. О., Астахов Д. С. Кодифікація адміністративно-процедурного законодавства України : монографія. Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2011. 230 с.

7. Лагода О. С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування: дис. ... канд. юридич. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2007. 187 с.
8. Сущенко Д. В. Адміністративні процедури в Україні та країнах Європи: порівняльно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Запоріжжя, 2018. 211 с.
9. Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / Авт. колектив (Андрійко О. Ф., Бевзенко В. М. та ін.), за заг. ред. Тимошука В. П. Київ: ФОП Мишалов Д. В., 2019. 460 с.
10. Шарая А.А. Теорія принципів адміністративно-процедурного права: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 400 с.

Статті у періодичних виданнях

1. Школик А. М. Місце адміністративно-процедурного права в системі права. *Питання адміністративного права*. Кн.2 / відп. за вип. Н.Б. Писаренко. Харків : ООО «Оберіг», 2018. С.125-130.
2. Бойко І. Базові категорії права адміністративних процедур. *Адміністративна процедура: особливості формування української концепції* (матеріали доповідей учасників Круглого столу, м. Харків, 15 вересня 2017 р.) Харків, 2017. С. 7-13.
3. Школик А. М. Адміністративно-процедурне право: ідея та реалізація. *Lex portus : юридичний науковий журнал*. 2017. № 5 (7). С. 30-40.
4. Шарая А.А. Адміністративно-процедурне право як підгалузь адміністративного права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 2. С. 171-175.
5. Sharaia A.A. Characteristics of the attributes of the administrative procedural law principles. *Jurisprudence issues in the development of legal literacy and legal awareness of citizens : collective monograph /D. M. Bielov, S. B. Buletsa, Yu.M. Bysaga, Yu.Yu. Bysaga, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. P. 198–215.*
6. Shkolyk A. Systematization of law on administrative procedure: ukrainian perspective. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2016. Вип. 63. С. 64–71. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2016_63_10

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
3. Митний кодекс України: Закон від 13.03.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
7. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
10. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.
11. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>.